

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200904256-/ HHR

Vår ref.
200903970- /ÅST

Dato
04.01.2010

Høring - forslag til endringer i alkohollovgivningen

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 23. september 2009 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Helse- og omsorgsdepartementet har i høringsnotatet punkt 3.7 utredet spørsmålet om det bør innføres en ordning med mulighet for inndragning av skjenkebevilling på stedet. En slik umiddelbar inndragning vil være enkeltvedtak ifølge definisjonen av dette i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a.

Det foreslås i høringsnotatet s. 25-26 bl.a. at det ikke skal være adgang til å klage på en kontrollørs vedtak om umiddelbar inndragning. Et slikt vedtak skal ifølge høringsnotatet innen rimelig tid behandles på nytt av kommunen, som kan stadfeste, oppheve eller endre kontrollørens umiddelbare vedtak. Bevillingshaveren skal først kunne klage på kommunens senere vedtak.

Utgangspunktet etter forvaltningsloven § 28 er at alle enkeltvedtak kan påklages. Vi kan ikke se at det foreligger tilstrekkelig gode grunner til å gjøre unntak fra det i dette tilfellet. Inndragning av bevilling vil være et betydelig inngrep i den næringsdrivendes virksomhet. Hensynet til partens rettsikkerhet og mulighet for kontradiksjon tilsier at det bør gis anledning til å klage på kontrollørens vedtak. Vi nevner at det er klagerett på suspensjon av bevilling etter serveringsloven § 18, jf. § 27, jf. Ot.prp. nr. 55 (1996-97) s. 84. Vi vil også vise til forvaltningsloven § 15 tredje ledd, der det er gitt rett til å klage over beslutning om å fremme granskingsforretning. Klage, som kan være muntlig (jf. § 32 første ledd bokstav a), må framsettes straks når vedkommende er til

stede, og ellers innen tre dager. Av bestemmelsens tredje punktum fremgår det at slik klage normalt vil ha oppsettende virkning, med mindre "vedkommende forvaltningsorgan finner det påtrengende nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver etter loven" at forretningen gjennomføres før klagesaken er avgjort. Vi vil be Helse- og omsorgsdepartementet vurdere om det eventuelt kan oppstilles en liknende klageordning for kontrollørers vedtak om umiddelbar inndragning av skjenkebevilling.

I den grad den enkelte kontrollør har kompetanse til å inndra bevillingen, må kommunens eventuelle behandling av saken i etterkant etter vårt skjønn ses som en sak om mulig *omgjøring* av det opprinnelige vedtaket. Dersom kommunen omgjør vedtaket, vil det i utgangspunktet være ordinær klagerett også på det nye vedtaket etter forvaltningsloven § 28.

Dersom det gis klagerett på kontrollørens vedtak, vil det neppe være behov for å oppstille en plikt for kommunen til å behandle saken på nytt. Dersom Fylkesmannen er klageinstans, vil kommunen ha en plikt til å vurdere saken på nytt som førsteinstans i klagesaken, jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd. Klages det ikke, vil kommunen ha adgang til å vurdere omgjøring av eget tiltak etter forvaltningsloven § 35. I begge tilfellene vil derfor kommunen ha mulighet til å vurdere kontrollørens vedtak nærmere.

I høringsnotatet punkt 6 behandles spørsmålet om gebyrer. I denne sammenheng bør forholdet til tjenesteloven § 11 fjerde ledd, jf. EØS-loven § 2, kommenteres. Tjenesteloven gjennomfører på dette punktet tjenestedirektivet artikkel 13 nr. 2.

I utkastet til ny § 1-17 er det foreslått at søksmål om gyldigheten av vedtak etter alkoholloven kan rettes enten mot kommunen eller fylkesmannen, uavhengig av om fylkesmannen som klageinstans har truffet det endelige vedtaket i saken. Dette innebærer, som det påpekes i høringsnotatet punkt 8, et unntak fra regelen i tvisteloven § 1-5 om at "Søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak reises mot den myndighet som har truffet avgjørelsen i siste instans". Når gyldighet av fylkesmannens vedtak prøves for domstolene, er det dessuten staten som har partsevne. Dette fremgår bl.a. av Rt. 1999 s. 496, som omtales i høringsnotatet s. 47, der det heter at gyldighets søksmål der fylkesmannen har behandlet saken som klageinstans for kommunens vedtak, "regulært [må] rettes mot fylkesmannens vedtak i sak mot staten". I § 1-17 bør det derfor stå "kommunen eller staten".

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Åshild Tveit
førstekonsulent